

храмъ въ Цариградъ, — за основание *Българска Черкова*, е на хиляндарския священноинокъ Неофитъ Бозвели, спомоганъ отъ Илариона Стояновичъ Михайловски, тоже хиляндарски священноинокъ, и отъ нѣкои българе. А пжкъ за издавание-то на фермана, съ който се позволява сжграждане-то на български храмъ въ Цариградъ, джлжи се на тракомизийски-тѣ българе, нашедши се тогава въ Цариградъ, на чело съ пжрвомайстора Иванъ Спасовъ, а слѣдъ негова-та смъртъ, пжрвомайсторъ-тъ Никола Евтимовъ Сапуновъ. При Висока-та Порта, както и при патриархия-та за издавание то на фермана, много е ходатайствувалъ (вжтрѣшно, тайно) и Васибеки Великовъ ⁽⁵⁰⁾. Както, споредъ положение-то си, Васибеки Великовъ настоявалъ при патриарха да се сжгласи за отваряние-то български храмъ въ Цариградъ и ходатайствувалъ при турски-тѣ голѣмци за издавание-то на фермана, така и Гаврийлъ Моравеновъ много дѣйствувалъ въ патриархия-та — при патриарха и синода, да позволжтъ и да допустнжтъ да се сжгради въ Цариградъ единъ храмъ, въ който да се извжршва богуслужение-то на български езикъ ⁽⁵¹⁾. Макарь и да се споменува въ плоча-та, турена въ основния камжкъ на храма прѣзъ 1859 год., че съ ходатайство то на княза Стефана Богориди се е позволило да се сжгради врѣмения храмъ, това сторихж сжчинители-тѣ само за да угоджтъ на сина му княза Николаки Конаки-Богориди, който, както се рѣче, тури тоя камжкъ, понеже около прѣди два мѣсеци баща

⁽⁵⁰⁾ Васибеки Великовъ наричале и *Турко-Васибеки*, защото съ всѣкито турски говорилъ, освѣнъ когато трѣбвало да говори съ чужденци-тѣ на френски езикъ. Той билъ образованъ човѣкъ. Турски, гржцки и френски езици знаелъ писмено, но не и българския езикъ, който забравилъ и да говори, но разбиралъ по малко. Васибеки Великовъ е билъ високъ службашъ въ министерство-то на вжнкаши-тѣ работи при Висока-та Порта. Сжщеврѣменно, по назначение отъ правителство-то, *капулехая* (единъ видъ представителъ) на гржцка-та патриархия пакъ при сжцо-то правителство; безъ знаане-то на Васибеки, безъ негово сжгласие, тогава патриархия-та много работи не е могла да вжрши, Васибеки билъ довѣрено лице на правителство-то; той билъ ближень и познатъ не само на всчки-тѣ турски министри и голѣмци, ами е ималъ и пристжлъ при султани-тѣ Махмудъ -й и напоконъ при сина му Абдулъ-Меджидъ. Васибеки Великовъ се поминжлъ въ Цариградъ прѣзъ 1857 год. въ голѣма старостъ; понеже билъ неженень, той оставилъ всчкия си имотъ на българския храмъ въ тоя градъ.

⁽⁵¹⁾ Въ онова врѣме всчки-тѣ си приходи отъ владици-тѣ, патриархия-та получавала чрезъ тжрвевска-та кжца на Моравенова, та по тоя начинъ той станалъ влиятелень въ патриархия-та и дума-та му се слушала. Гаврийлъ Атанасовъ Моравеновъ се помина въ Срѣдецъ прѣзъ 1886 год. на 77-годишна вжзраст,